
Публикуван на: 12-08-2008

Източник: [Портал Европа](#)

Портал ЕВРОПА ви представя в пълен вид с всички приложения Плана за действие на правителството в отговор на Доклада на ЕК от 23 юли. Документите бяха получени в редакцията. Представяме ги за справка на всички интересуващи се. Настоящата първа част обхваща предприєдинителните програми, а във втората част са следприєдинителните инструменти. В третата част вижте всичко за програмата за рибарство и аквакултури, за селските райони, както и изводите.

ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МЕРКИТЕ, СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕТО НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕС В ОТГОВОР НА ДОКЛАДА НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ ЗА НАПРЕДЪКА НА БЪЛГАРИЯ (към 7.08.2008 г.)

На 23 юли 2008 г. Европейската комисия изготви и разпространи Доклад до Европейския парламент и Съвета относно управлението на средствата от ЕС в България. В доклада Европейската комисия настоява българското правителство да предприеме последователни структурни коригиращи действия и извърши сериозни реформи в ключови области.

В настоящия доклад са адресирани препоръките и набеязаните критични области от Доклада на Европейската комисия до Европейския парламент и Съвета относно управлението на средствата от ЕС в България, по които страната ни е необходимо да предприеме спешни действия за тяхното преодоляване.

След проведени задълбочени дискусии българското правителство се ангажира да извърши реформи и да приложи спешни и конкретни мерки, осигуряващи стабилност на системите за управление на средствата от ЕС. Наред с конкретните мерки са очертани такива от хоризонтален характер - стриктно прилагане на процедурите за възлагане на обществени поръчки, в т.ч. предварителен контрол; предотвратяване на финансови измами и злоупотреби, като от изключителна важност в тази посока е взаимодействието с Европейската служба за борба с измамите /ОЛАФ/ и с правоохранителните органи тогава, когато това е необходимо; гарантиране на независимостта на Одитния орган и на всички Изпълнителни агенции и Управляващи органи от политическа намеса и въздействие, както и значително укрепване на административния капацитет.

Всички мерки трябва по безспорен начин да отговорят на препоръките, направени от Европейската комисия:

„Необходимо е България:

- да укрепи административния капацитет за управлението на средства от ЕС, като гарантира стабилност, обучение и техническа експертиза на персонала. При назначенията на ръководни длъжности трябва да се избягват потенциални конфликти на интереси.

- да премахне съществуващите или потенциалните мрежи от конфликти на интереси в цялостното управление на средствата.

- да подобри надзора и прозрачността на процедурите за обществени поръчки на централно, регионално и местно равнище при стриктно спазване на приложимите правила на ЕС.

- да засили контрола върху законността и редовността на разходите посредством извършването на истински и редовни проверки и одити на място по всички програми за финансиране.

- да гарантира, че финансирането от ЕС е защитено и при необходимост, че изпълняващите или надзорните органи незабавно и директно издават разпореждания за обратно вземане на дадени вече средства, когато са установени нередности или измами.

- да уведоми незабавно Комисията за нередности или измами, независимо дали са потвърдени или има само подозрения. Трябва да се въведат ясни дефиниции за нередности и измами, както и инструкции за процедурите, които да бъдат следвани при уведомяването за тях.

- да вземе мерки за предотвратяване на нарушаването на поверителността и на неправилното предаване и изтичането на поверителна информация, за да се позволи правилният обмен на информация, който не възпрепятства разследванията и правните процедури.

- да вземе бързо предпазни, коригиращи или дисциплинарни мерки, когато това е необходимо, и да уведоми Комисията за тях.

- да надгради върху направените първоначално стъпки за подобряване на координацията между министерствата, между различните заинтересовани лица, както и между централните, регионалните и местните органи.

На основата на задълбочен анализ на доклада на ЕК българското правителство си поставя следните цели:

1. ЦЕЛИ

1. Възстановяване на регулярните операции по предприсъединителните програми
2. Получаване на положителна оценка на съответствието по всички Оперативни програми в изискуемите срокове.

Идентифицирани са проблемни области, представени по реда на тяхната приоритетност за страната ни и са формулирани конкретни мерки и действия със съответни отговорници и срокове:

II. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМНИ ОБЛАСТИ

1. Преструктуриране на ФРПИ в НАПИ, включително изграждане и доразвиване на системите за финансово управление и контрол, гарантиращи ефективност и ефикасност на разходване на средствата от ЕС, непозволяващи корупционни практики и наличие на конфликт на интереси.

Възникналите сериозни проблеми във ФРПИ и създалата се критична ситуация с блокирането на значителен финансов ресурс водещ до огромни бюджетни импликации по Структурните инструменти на ЕС и по пред-присъединителните програми, а именно:

На 24.01.2008 г. в Министерство на финансите беше получено писмо на г-н Жан-Мари Сейлер, директор на Генерална дирекция „Регионална политика“ в Европейската комисия с препоръка за спиране сертифицирането на разходите по трите ИСПА/КФ по Регламент № 1164/94 проекта управлявани от Фонд „Републиканска пътна инфраструктура“ /ФРПИ/. Повод за писмото са публикации в българската преса за конфликт на интереси на изпълнителния директор на ФРПИ и свързани с него лица, както и арестът на двама служители на ФРПИ. По ОП „Транспорт“ Фонд „Републиканска пътна инфраструктура“ е определен за конкретен бенефициент по приоритетна ос 2 „Развитие на пътната инфраструктура по протежение на Транс-европейските и основните национални транспортни оси“. Бюджетът на приоритетната ос е 989 587 365 евро, от които 791 669 892 евро помощ от Кохезионен фонд. Основни проекти, чието изпълнение е засегнато са:

- връзка на автомагистрала „Хемус“ със софийски околновръстен път (8.5 км) – спряна тръжна процедура;
- пътен участък Кърджали – Подкова (28 км) – спряна тръжна процедура;
- автомагистрала „Струма“ (132 км);
- автомагистрала „Марица“ (67 км);
- E-79, участък Враца – Ботевград (31 км);
- E-79, участък Видин – Монтана (20 км).

Изооставането в стартиране на проектите по оперативната програма може да повлияе негативно върху цялостното изпълнение на програмата, тъй като това са комплексни проекти и в рамките на тяхното изпълнение може да възникнат затруднения. Допълнителен риск е стартирането и изпълнението на участък от автомагистрала „Струма“, където е съсредоточен значителен финансов ресурс (над 600 млн. евро).

Аналогични са проблемите, свързани с изпълнението на ОП „Регионално развитие“, където ФРПИ е конкретен бенефициент по операция 2.1 „Регионална и местна инфраструктура“; на приоритетна ос 2 „Регионална и местна достъпност“; с общ бюджет 400 318 689 евро, включително 340 270 886 евро помощ от ЕФРР. В случай на невъзможност за договаряне на средствата предвидени за ФРПИ, те могат да се насочат към другият бенефициент по тази операция – 86 общини от градските агломерационни ареали на България - за рехабилитация/реконструкция на общинската пътна мрежа, което също би имало значим социално-икономически ефект за намаляване на вътрешнорегионалните диспропорции и за териториалната кохезия в рамките на регионите и общините в тях.

- 2 временно спрени за финансиране проекти по програма ИСПА/Кохезионен фонд на обща стойност 115 млн. евро

С Решение на Комисията от 23.07.2008 г. за прекратяване на междинните плащания от Комисията по Кохезионния фонд за Република България по проект 2001/BG/16/P/PT/004 „Изграждане на магистрала Люлин, околновръстно шосе София-Даскалово“ и проект 2006/BG/16/P/PA/003 „Техническа помощ за подготовка на пътни проекти по направление на общоевропейските транспортни коридори (TEN-T) в България“; бяха направени сериозни констатации и заключения, включително по отношение функционирането на системите за управление и контрол по Кохезионен фонд (Регламент 1164/94): „във ФРПИ не са изградени системи за управление и контрол, които да осигурят добро финансово управление на Кохезионния фонд в съответствие с общоприетите принципи и стандарти, и по-специално не са предоставени задоволителни гаранции относно законността и правомерността на правилното прилагане на процедурите за обществени поръчки“ (втори параграф, ал. 11, т. 2 от Решението). Предвид това решение на ЕК, Ръководителят на Разплащателния орган, отговорен за сертифициране на разходите по проектите по Кохезионен фонд (Регламент 1164/94) пред Европейската комисия временно прекрати плащанията по лимитите на Фонд „Републиканска пътна инфраструктура“ по двата проекта.

- 10 временно спрени от финансиране проекти по програма ФАР на обща стойност 91 млн. евро

След извършен одит от страна на КПМГ е предоставен одитен доклад, в който е представен отказ за изказване на одитно мнение. Той е базиран на липсата на ясни доказателства за това как ФРПИ гарантира ефективното и ефикасното управление на проектите по отношение на отговорностите си в тръжните процедури и извършването на плащания. На основание на получения от КПМГ одитен доклад, Националният ръководител временно прекрати плащанията по всички действащи проекти по програма ФАР, за които Фонд „Републиканска пътна инфраструктура“ е бенефициент (**посочени в [Приложение 1](#)**).

Одиторските доклади на КПМГ и доклада на Сметната палата бяха изпратени на Прокуратурата за последващо разследване и при наличие на обстоятелства за извършено престъпление да повдигне обвинение.

Изложените по-горе проблеми са детайлно анализирани и са предприети мерки за тяхното преодоляване, на основата на разработени конкретни и подробни планове за действие с конкретни мерки и отговорници. Изготвените и съгласувани с Европейската комисия планове за действие са приложени към настоящия доклад, както следва:

1. Актуализиран План за действие за засилване на системите за управление и контрол на ФРПИ ([Приложение 2](#))
2. План за действие за изпълнение на препоръки към ФРПИ от одитиращи институции ([Приложение 3](#))
3. Матрица, предложена от ЕК за проследяване на липсващите пояснения, заключения и корективни действия от ФРПИ/НАПИ

Изпълнението на действията по тази матрица е възложено на Главния инспекторат към Министерския съвет и Агенцията за държавна финансова инспекция, подпомагани методологически от дирекция „Одит на средствата от ЕС“ в Министерство на финансите в срок до 10.09.2008 г.

Отговорността за изпълнението на тези планове за действие е на Изпълнителния директор на ФРПИ /НАПИ и заместник министрите на транспорта и на регионалното развитие и благоустройството, отговорни за Управляващите органи по Оперативни програми „Транспорт“ и „Регионално развитие“; Главния инспекторат към Министерския съвет и Агенцията за държавна финансова инспекция.

Изпълнението на тези планове за действие, както и провеждането на нов независим одит с конкретни констатации относно наличието или не на конфликт на интереси е изрично условие на Европейската комисия. С Решение на Министерския съвет № 447/2008 беше определен обхватът на одита, както и срока за неговото изпълнение. Този одит се очаква да бъде възложен от министъра на финансите в най-кратки срокове.

Изводът, който се налага е, че без Европейската комисия да бъде убедена че имаме нова работеща структура в лицето на НАПИ, са поставени на риск получаването на позитивна оценка на съответствието за две от ключовите Оперативни програми „Транспорт“ и „Регионално развитие“, загуба от средства по Кохезионен фонд (по Регламент № 1164/99) и връщане на акредитацията по програма ФАР за Изпълнителната агенция в МРРБ.

2. Възстановяване на плащанията по програма САПАРД – Агенция САПАРД (Държавен фонд „Земеделие“)

През м.май 2008г. беше проведена мисия на ОЛАФ в България по програма САПАРД, резултатите от която бяха представени на българските власти със специален доклад. На основата на констатациите в доклада, Агенция САПАРД предприе мерки за потвърждаване на идентифицираните слабости и съответно деклариране на разкритите нередности. Също така докладът на ОЛАФ беше

представен на Прокуратурата за последващо разследване и при наличие на обстоятелства за извършено престъпление да повдигне обвинение.

По отношение на програма САПАРД, на 26.06.2008г. Европейската комисия изпрати две писма - № 015632 и № 015590, с които българската страна беше уведомена за резултатите от проведената одитна мисия по САПАРД в периода 26-30 май 2008г.

Слабостите, констатирани от ЕК в писмата касаят основно следните области: административни проверки (невалидни оферти; свързани лица; използване на фирми посредници; новосъздадени фирми с цел заобикаляне изискванията; недостатъчно ефективни проверки след плащане, слабости в изготвянето и предоставянето на докладите на отдел „Вътрешен одит“; неспазване на тримесечния срок за плащане към крайните бенефициенти); и слабости в човешките ресурси – високо текучество на персонала.

В резултат на тези слабости към момента са спрени плащанията по четири мерки по програмата (Мярка 1- Инвестиции в земеделски стопанства; Мярка 2 - Подобряване на преработката и маркетинга на селскостопански и рибни продукти; Мярка 3 - Развитие и диверсификация на икономическите дейности и създаване на възможности за многостранни дейности и алтернативни доходи; Мярка 5 - Изграждане на пазари на едро). Финансовото изражение на спрените финансови потоци по програма САПАРД е както следва:

- Декларирани от България до момента средства, които не са възстановени от ЕК – **7.8 млн. евро** (европейско съ-финансиране);
- Поради изричното изискване от страна на ЕК, недеклаирани за възстановяване пред ЕК, но изплатени на бенефициентите средства – **13.3 млн. евро** (европейско съ-финансиране);
- Преустановени предстоящи плащания на средства към крайните бенефициенти докато не бъде изпълнен изисквания от ЕК План за действие, чрез които ще се подобрят съществуващите контроли. По този начин всички предстоящи за плащане средства по тези мерки са блокирани- **94.7 млн.евро** (европейско съ-финансиране).

Рискът, в резултат от спирането на плащанията в момента, е свързан с изтичане на периода на валидност на финансовите ангажименти на ЕК по Годишни финансови споразумения 2005 и 2006, чрез които трябва да се финансират предстоящите плащания. До 31.12.2008г. трябва да се проверят, изплатят и декларираат пред ЕК всички разходи към крайните бенефициенти. Друг риск със забавянето на плащанията е свързан с неизпълнение на договорните задължения на Агенция САПАРД към бенефициентите, което има много сериозен негативен обществен ефект. От друга страна след преминаване на определен времеви период на забавените плащания ЕК може да санкционира финансово Република България в зависимост от продължителността на забавянето.

Съгласно изискванията на Европейската комисия, Република България на 28.07.2008г. представи План за действие, който обхваща всички отправени от ЕК препоръки. На 24.07.2008г. беше проведена среща, където на работно ниво този план беше коментиран с представители на ЕК.

Крайният срок за изпълнение на повечето дейности по Плана за действие е 15.09.2008г., като основните действия са съобразени с изискването да бъдат извършени и докладвани на ЕК до 28.08.2008г. Този срок е поставен от Европейската комисия като част от процедурата по уравниване на сметките по съответствие. Националният ръководител е изпратил писмо на ЕК с искане за удължаване на периода за отговор с два месеца с цел ефективно изпълнение на исканите мерки.

При постигането на резултати по основните констатации от ЕК на заложените дейности в Плана за действие, може да пристъпи към извършване на разплащания към бенефициентите, по спрените от ЕК мерки, с национални средства, и да отправи повторно искане за удължаване на срока на валидност на Годишно финансово споразумение 2006 до 31.12.2009г.

Описаният по-горе План за действие е приложен към настоящия доклад ([Приложение 5](#)). Отговорността за изпълнението му е на Изпълнителния директор на ДФЗ, като Националният ръководител следва да възложи външен одит за оценка на неговото изпълнение.

От ключово значение за решаване на проблема по програма САПАРД е и работата на българските правоохранителни и правораздавателни органи имащи отношение по всички проекти по програмата, по които има констатирани нарушения и нередности.

3. Възстановяване на акредитацията на две от Изпълнителните агенции по програма ФАР – ЦЗФД в МФ и ИА по ФАР в МРРБ и отменяне на мярката от ЕК за временно спиране на финансирането на текущите проекти, управлявани от тези две агенции.

С писмо № 100803 от 28.02.2008 г. на генералния директор на Генерална дирекция Разширяване Европейската комисия временно спря плащанията по програма ФАР, по всички текущи проекти, управлявани от Централното звено за финансиране и договаряне към Министерство на финансите и Изпълнителната агенция към Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

С Решение С/2008/3937/2 на Комисията от 23.07.2008 бе отнето правото на Централното звено за финансиране и договаряне и на Изпълнителната агенция към Министерството на регионалното развитие и благоустройството да управляват програми за предоставяне на помощи на България по ФАР и бе изменено Решение С/2007/3142 на Комисията от 29.06.2007 за поверяване на управлението на помощта по ФАР.

Възстановяването на акредитацията на Изпълнителната агенция по ФАР в МРРБ е силно зависимо от преодоляване на създалата се критична ситуация във Фонд „Републиканска пътна инфраструктура” и изпълнение на изискванията на Европейската комисия, както и на всички ангажименти към ЕК, поети в План за действие за реструктуриране на укрепване на капацитета и отстраняване на констатираните пропуски и нередности при управлението на средства от Европейския съюз.

По отношение на управлението на средствата по ФАР и за двете Изпълнителни агенции (в МФ и в МРРБ) е необходимо Ръководителите програми да направят цялостен анализ и проверка на лицата, участвали в процедурите и проектите, за които са установени нередности и нарушения със

средства от ЕС. Следва също да предприемат мерки за отстраняване на лицата, които са били пряко ангажирани в установените нарушения.

Финансовите импликации от Решението на ЕК са в размер на 250 млн. евро за недоговорени средства от двете агенции по програма ФАР и Преходен финансов инструмент.

Описаните по-горе проблеми са анализирани и са предприети мерки за тяхното преодоляване. Разработен е детайлен План за действие с конкретни мерки и отговорници, приложен към настоящия доклад ([Приложение 6](#)). Изпълнението на този план ще се осъществява от Националния ръководител, Ръководителите програма на двете агенции по ФАР, Националния координатор, директор АФКОС, Старши програмни ръководители, ръководителите на инспекторати в четирите министерства МТСП, МИЕ, МРРБ и МФ.

Възстановяването на акредитацията на работа на двете Изпълнителни агенции по програма ФАР - ЦЗФД в МФ и в МРРБ, е въпрос който е свързан както с реализация на мерките по Плана за действие, така и с категоричната воля за разследване на допуснатите нарушения и търсене на отговорност от компетентните български власти, което е изискване на ЕК – т. 1.2.д от приложението към решение C/2008/3937/2) „Да се състави списък на всички физически и юридически лица, които са признати за виновни за участие в нередности и измами, засягащи средства на ЕС или се разследват на подобно основание. Всички изпълнителни агенции трябва да имат достъп до този списък.”.

III. ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНИ ПРОГРАМИ

ПРОГРАМА ФАР

Общо за програмата:

Обща цел на програмата е да подпомогне страните -кандидатки в подготовката им за присъединяване към ЕС.

Изпълнението и управлението на неприключилите проекти по Финансови споразумения за 2005 продължава до 10.08.2008г., а за проектите по Финансови споразумения за 2006 продължава до 30.11.2008 г.

Акредитирани са четири Изпълнителни агенции: в МФ, МРРБ, МТСП и МИЕ. Общо средства по всички активни Финансови споразумения по ФАР 2003-2006 са на стойност 965 млн. евро. Вдигането на акредитацията се разглежда само за Финансови споразумения ФАР 2005 и 2006 за Изпълнителните агенции по ФАР в МФ и в МРРБ.

Състояние на програма ФАР преди в края на м. април 2008 г.

• Спрени средства от ЕК за ЦЗФД – 36.6 млн. евро и за МРРБ – 14.1 млн. евро

• Временно преустановени разплащания по ФАР с писмо на Националния ръководител
– 10 проекта по Програма ФАР – ТГС.

Предприети мерки след м. май 2008 г.

• Гарантирано разплащане с национални средства за 10-те спрени от НР проекта (одобрени целеви средства по бюджета на МРРБ: 26,3 млн. включително и безлихвен заем от 20,5 млн. лв.)

• Взето решение за възлагане на допълнителен одит на KPMG за одит на транзакциите и одит на конфликт на интереси

• Активна кореспонденция с ЕК

• Изменение на ПМС 131/2005 г. за определяне ролята и функциите на НР

• Персонални промени в ръководството на ЦЗДФ, ИА ФАР към МРРБ

• Ежедневно наблюдение на проблемните проекти чрез план-график

• Мерки за активизиране на институциите

• Двуседмичен отчет в МС по напредъка

• Зоклад до МС за спешни мерки за договаряне на проекти по ФС ФАР 2006

• ЗИД на Закона за обществените поръчки

• Закон за конфликт на интереси

• Преструктуриране на ФРПИ – ЗИД на Закон за пътищата

За две от изпълнителните агенции по програма ФАР, а именно за Централното звено за финансиране и договаряне към Министерство на финансите и за Изпълнителната агенция по ФАР към Министерство на регионалното развитие и благоустройството са налице следните проблеми :

1. Спряно финансиране от страна на ЕК с писмо от 28.02.2008 г., т.е спиране на плащания от ЕК към Национален фонд за двете Изпълнителни агенции;
2. Отнета акредитация съгласно Решение на ЕК от 23.07.2008 г., което отнема възможността от договаряне на проекти по ФМ 2005 и 2006.

Предприетите мерки от страна на българските власти, с цел преодоляване на проблемите:

1. На 31.07.2008 г. по време на оперативно заседание на Министерския съвет е взето решение

за осигуряване на финансиране с национални средства на проекти по програма ФАР, които още не са договорени и са от групи I-ва и II-ра, съгласно предложеното разделение, а именно за проекти, които се намират в напреднал етап на договаряне, т.е. имат стартирани тръжни процедури и за проекти с нисък риск, които могат да бъдат договорени до 30.11.2008, но за които няма стартирали процедури. Общата стойност на отпуснатото финансиране възлиза на 136 млн. евро за 87 проекта. В [Приложение 7](#) към настоящия доклад е представена обобщени таблици на всички средства по ФАР посочени по-горе в I-ва и II-ра група проекти.

2. С цел възстановяване на акредитацията за двете изпълнителни агенции е изготвен подробен План за действие, съгласно приложението към Решението на ЕК от 23.07.2008, в което е представена Обобщаваща таблица с мерките, които следва да се предприемат (вж Приложение 5). В допълнение, всяка от Изпълнителните агенции е подготвила свой детайлен План за действие с ясно определени отговорници и срокове, които са част от този доклад – [Приложение 8](#) за ЦЗФД и [Приложение 9](#) за МРРБ.

Другите две изпълнителни агенции по програма ФАР, а именно Изпълнителната агенция по ФАР към Министерство на труда и социалната политика и Изпълнителната агенция по ФАР към Министерство на икономиката и енергетиката изпълняват проекти по програма ФАР от ФМ от 2004, 2005 и 2006 г. на обща стойност от 107 млн. евро. Като 74 млн. евро са договорени средства по проекти, чието изпълнение тече в момента, а останалите 33 млн. евро предстои да бъдат договорени до 30.11.2008 г. Към момента не са установени проблемни области в Изпълнителните агенции по ФАР в МТСП и МИЕ.

В самостоятелни приложения - [Приложения 10](#) за МТСП и [Приложение 11](#) за МИЕ към настоящия доклад са представени планове за действие на двете Изпълнителни агенции по ФАР в МТСП и МИЕ до края на 2008 г.

ПРОГРАМА САПАРД

Общо за програмата:

Обща цел на програма САПАРД е да подпомогне страните-кандидатки в подготовката им за прилагане на общата селскостопанска политика на ЕС.

Програмата се прилага ефективно от началото на 2001г. от Държавен фонд „Земеделие” акредитиран от Националния ръководител като САПАРД Агенция.

Общият финансов ресурс за седем годишния период на прилагане на програма САПАРД възлиза на 593 млн. евро, от които 445 млн. евро представляват европейско съфинансиране и 148 млн. евро е размерът на кореспондиращото национално съфинансиране.

До момента по програмата има одобрени 3 509 проекта, одобрената субсидия по които възлиза на 1 067 062 007 лв. (546 млн. евро).

Състояние на програма САПАРД преди м. май 2008 г.

Преустановено от страна на ЕК възстановяването на разходите, извършени по мярка 2 „Подобряване на преработката и маркетинга на селскостопански и рибни продукти“.

Предприети мерки след м. май 2008 г.

В резултат на одитна мисия на ГД „Селско стопанство“ и мисията на ОЛАФ са спарени още две мерки:

- Инвестиции в земеделските стопанства;
- Развитие и диверсификация на икономическите дейности, предоставяне на възможности за многостранни дейности и алтернативни доходи;
- Сменено е ръководството на ДФЗ в лицето на Изпълнителния директор и зам.изпълнителния директор, отговорен за програма САПАРД.

До края на 2008 г. Агенция САПАРД следва да изплати субсидия в размер на 199 млн. евро общо публична финансова помощ, от които 149 млн. евро средства от ЕС и 50 млн. евро кореспондиращо съфинансирание от държавния бюджет.

Основният риск по програма САПАРД е свързан със загуба на финансиране по Годишни финансови споразумения 2005 и 2006. Той е в резултат на наложената мярка от ЕК с писмо от 26.06.2008 г. Генералният Директор на ГД „Селско стопанство“ за временно прекратява възстановяването на плащанията по четири мерки.

Към момента в изпълнение са следните ключови мерки от Плана за действие по програма САПАРД:

- Извършване на икономически анализ на средните пазарни нива на цените на активите по всички спрени мерки с цел да се разшири съществуващата база данни на референтни цени чрез наемане на външна организация - краен срок – 30.08.2008г. - Избрана е фирма-изпълнител за извършването на този анализ;
- Идентифициране и възлагане на консултантска компания с утвърдено име да извърши правен и икономически анализ на легитимността на подпомагане на свързани лица по САПАРД в контекста на критиките от писмото на ЕК № 015590/26.06.2008. - консултанти от немската фирма „Nцerr, Stiefenhofer, Lutz“ са проявили интерес към обществената поръчка.
- Изготвени и одобрени са правилниците на Одитния Комитет към Държавен фонд „Земеделие“; назначени са членовете на Одитния комитет и първото му заседание е проведено на 21.07.2008 г.

Започнало е изпълнението на всички останали дейности предвидени в Плана за действие. За ръководството на ДФЗ „Земеделие“ изпълнението на Плана за действие в посочените

срокове е приоритет. Ръководството на ДФ „Земеделие“ ще направи всичко необходимо изпълнението на предвидените в Плана за действие мерки да бъдат извършени в посочените срокове с наличните ресурси. Информация от ДФ „Земеделие“ за изпълнение на мерките по Плана за действие е представена в [Приложение 12](#) от настоящия доклад.

Във връзка с отправеното предложение от Националния ръководител с писмо от 07.04.2008 г. за промени в Годишното финансово споразумение по програма САПАРД за 2006 г., с които да се удължи периода на валидност на финансовия ангажимент, определен с Годишно финансово споразумение за 2006г. до края на 2009г., бихме искали да ви информираме, че на проведената среща на 24 юли представителите на ЕК, посочиха, че удължаване на периода на валидност зависи в голяма степен от успешното изпълнение на Плана за действие.

ПРОГРАМА ИСПА

Общо за програмата:

Програма ИСПА е създадена като част от Програма 2000 на ЕС с цел да подпомогне подготовката на страните-кандидатки за присъединяване към Съюза в областта на транспорта и околната среда. Програмирането по ИСПА се извършва на базата на Партньорството за присъединяване и два национални стратегически документа: Стратегиите по ИСПА за сектори Околна среда и Транспорт. Основните цели на програма ИСПА са три - запознаване на страните-кандидатки с политиките и процедурите на ЕС; подпомагане на страните-кандидатки за достигане на европейските стандарти за защита на околната среда; разширяване и свързване на националната транспортна инфраструктура на страните-кандидатки с транс-европейските транспортни мрежи. Периодът за изпълнението на програмата е от 2000 до 2010 г. Финансовият ресурс за този период е общо 1 529 000 000 евро.

Състояние на програма ИСПА до 1 май 2008 г.

Към края на м. април проектите по Програма ИСПА се управляват от четири Управляващи органа – по два в секторите „Транспорт“ и „Околна среда“, съответно в МОСВ, МТ, МРРБ и ФРПИ.

Общият брой на подписаните Финансови меморандуми по КФ/ИСПА, които ще бъдат изпълнявани съгласно изискванията на Кохезионен фонд (Регламент 1164/94), е 40, от които 11 за сектор „Транспорт“, 25 за сектор „Околна среда“ и 4 хоризонтални мерки.

Към 30 Април 2008, общата стойност на допустимите разходи по всички ИСПА проекти, изпълнявани съгласно изискванията на Кохезионен фонд (Регламент 1164/94) и според условията на подписаните Финансови меморандуми, възлиза на 1 529 292 400.00 евро, разпределени между трите основни източника на финансиране, както следва:

• 880 040 563.00 евро помощ от ЕС;

- 367 430 120.52 евро заеми от международни финансови институции (МФИ);

- 281 821 716.48 евро от държавния бюджет, включително собствени средства на бенефициентите.

Общата сума на подписаните Финансови меморандуми в сектор „Околна среда“ възлиза на 619 048 326.00 евро (40%), „Транспорт“ - 909 068 074.00 евро (59%) и 1 176 000.00 евро за хоризонтални проекти.

Съотношението между двата сектора – „Околна среда“ и „Транспорт“ от помощта по КФ/ИСПА е спазено: 50-50%, съответно 441 087 563 евро за сектор „Околна среда“ и 437 777 000.00 евро за сектор „Транспорт“.

Средствата, получени от Европейската комисия от началото на програма ИСПА до 30 април 2008 възлизат на 313 794 118.05 евро, от които 313 762 434.96 евро авансови и междинни плащания и 31 683.09 евро окончателни плащания. от 40 проекта, съ-финансирани по Кохезионен фонд (Регламент 1164/94), за 9 проекта все още не са изпълнени всички изисквания за получаване на авансовите плащания от ЕК.

За 2008 г. са планирани 156,1 млн. евро плащания, като до 31.05 са платени 41,7 млн. евро или 26,7 %. Предстои да бъдат сключени договори на стойност 8,9 млн. евро. До края на 2010г., т.е. в рамките на приблизително 2,5 год. остава да бъдат усвоени 984,76 млн. евро или 63,1 % от общия бюджет на програмата.

С писмо на ЕК от 24.01.2008 г. са „временно прекъснати плащанията“ по проектите на ФРПИ на стойност 144 292 500 евро.

Идентифицирани са рискови проекти в двата сектора – 3 в сектор „Транспорт“ и 12 в сектор „Околна среда“.

Предприети мерки след 1 май 2008 г.

- Системи за управление и контрол

С писмо от 07.07.08 на Европейската комисия е предложено запазване на броя на Управляващите органи в сектор „Околна среда“ и промяната им за сектор „Транспорт“, където Министерството на транспорта ще бъде единствен Управляващ орган (УО), а Национална агенция „Пътна инфраструктура“ /НАПИ/ ще изпълнява функциите на Междинно звено, което се отчита на УО. Това положение е нормативно установено с приетото от МС Решение № 478 от 24 юли 2008 г. за изменение на РМС 320/2007 за определяне на административните структури за управление на помощта от Кохезионния фонд по Регламент 1164/94

Със съответните решения на правителството и приемането на измененията в Закона за пътищата са създадени нормативните условия за прилагане на практика на предприетите мерки по

реструктуриране на ФРПИ и преобразуването му в НАПИ към МС.

На 29 юли 2008 г. е подготвен и изпратен за съгласуване на ЕК актуализиран План за действие за укрепване на Системата за управление и контрол на ФРПИ (НАПИ). Отразени са препоръките и коментарите на Комисията по Плана, като са включени административните и правните стъпки, необходими за ефективно изменение на системите за управление на програма ИСПА/КФ, подробни разписани действия, отговорни лица и срокове за изпълнение.

• Изпълнение на проектите

Сектор „Транспорт“;

На 04.07 на ЕК са представени актуализирани Планове за действие за рисковите проекти, като за АМ Люлин е представен ревизиран вариант на Плана за действие от 24.07.2008 г.

Предстои подготовка и представяне на План за действие за вдигане на забраната за плащания по проектите, управлявани от НАПИ и съфинансирани от КФ (Регламент 1164/94) със срок 15.08.2008 г.

С Решение на Комисията от 23.07.2008 г. за прекратяване на междинните плащания от Комисията по Кохезионния фонд за Република България по проект 2001/BG/16/P/PT/004 „Изграждане на магистрала Люлин, околновръстно шосе София-Даскалово“ и проект 2006/BG/16/P/PA/003 „Техническа помощ за подготовка на пътни проекти по направление на общоевропейските транспортни коридори (TEN-T) в България“; бяха направени сериозни констатации и заключения, включително по отношение функционирането на системите за управление и контрол по Кохезионен фонд (Регламент 1164/94): „във ФРПИ не са изградени системи за управление и контрол, които да осигурят добро финансово управление на Кохезионния фонд в съответствие с общоприетите принципи и стандарти, и по-специално не са предоставени задоволителни гаранции относно законността и правомерността на правилното прилагане на процедурите за обществени поръчки“ (втори параграф, ал. 11, т. 2 от Решението). Предвид това решение на ЕК Ръководителят на Разплащателния орган, отговорен за сертифициране на разходите по проектите по Кохезионен фонд (Регламент 1164/94) пред Европейската комисия, временно прекрати плащанията по лимитите на Фонд „Републиканска пътна инфраструктура“ по двата проекта.

Възобновяването на сертификацията на плащанията по проектите на ФРПИ пред ЕК в момента зависи от успешното му реструктуриране, както и със своевременното изпълнение на Плана за действие с мерки, за отстраняване на всички идентифицирани пропуски по отношение на системите за управление и контрол. В тази връзка са в ход следните промени:

• Фактическо реструктуриране на ФРПИ в Национална агенция „Пътна инфраструктура“ (НАПИ) на подчинение на Министерския съвет;

• Реорганизиране на системата на управление на средствата по ИСПА/ КФ (Регламент 1164/94), свързано със съкращаване на броя на Управляващите органи от четири на три и преминаването на НАПИ като Междинно звено към Управляващия орган по КФ (1164/94) в

Министерство на транспорта.

В Решението на Комисията е предвидено в рамките на 4 месеца от датата на Решението, т.е. до 23.11.2008 г., всички планирани мерки, дейности, разследвания и анализи да бъдат успешно завършени и българските власти да предоставят потвърждение за това, което да бъде обект на последващ одит от страна на Европейската комисия. Неизпълнението на тези ангажименти, независимо от причините, ще доведе до стартиране на процедура за финансови корекции по проектите и ще подложи на риск пълната финансова помощ от Европейския съюз за пътните проекти по Кохезионен фонд (Регламент 1164/94)/ програма ИСПА.

С оглед преодоляване на създалата се критична ситуация са необходими спешни мерки за изпълнение на изискванията на чл. 2 от Решението на Европейската комисия, както и на всички ангажименти към ЕК, поети в общия и подробния Планове за действие за реструктуриране на Фонд "Републиканска пътна инфраструктура", укрепване на капацитета и отстраняване на констатираните пропуски и нередности при управлението на средства от Европейския съюз.

Сектор "Околна среда"

Извършва се постоянно наблюдение на идентифицираните рискови проекти и спазването на Плановите им за действие.

В хода на изпълнението на някои проекти в сектор "Околна среда" е възникнала необходимост от промени в обхвата на проектите, съответно от допълнителни разходи. Сред причините са утежнени геоложки условия, невключени съществени елементи на ВиК мрежите във фазата на проектиране, повишаване цените на материалите и др. Изпратеното искане от МОСВ до МФ за допълнително финансиране на обекти по програма ИСПА с национални средства понастоящем преминава през съгласуване.

• Финансиране

Финансовото състояние на програмата към момента е както следва:

Управляващ орган

Бюджет по ФМ (млн. евро)

Сума сключени договори (млн. евро)

Договори за сключване (млн. евро)

Извършени плащания (млн. евро)

Предстоящи плащания (млн. евро)

МОСВ

508

202

243

94

351

МРРБ

111

106

0

31

75

Сектор

Околна среда

619

308

243

125

426

МТ

717

604

7

194

417

ФРПИ

192

180

2

58

124

Сектор Транспорт

909

784

9

252

541

Хоризонтални проекти

1

1

0

1

0

ОБЩО

1 529

1 093

252

378

967

Прогнозата за плащания по програма ИСПА от ЕК за 2009 г. са на обща стойност 141 683 352,64 евро.

ИНСТРУМЕНТ ШЕНГЕН

Предмет: дейности във връзка с укрепване на контрола по новите външни граници на Европейския съюз с цел прилагане на достиженията на правото на Шенген - придобиване на ново техническо оборудване за наблюдение и контрол на външните граници, модернизиране и развитие на националните комуникационни системи, информационни системи и компютърни мрежи, ремонтиране и модернизиране на съществуващата гранична инфраструктура, повишаване на квалификацията на персонала, включително езикова подготовка и развитие на Национална визова система и свързване към Визовата информационна система на ЕС и мрежата за консултиране на визи VISION.

Общ бюджет: 161 млн. евро или 313, 950 млн. лв.

Програмен период: 2007-2009 г.

Бенефициенти: Министерство на вътрешните работи, Министерство на външните работи, Министерство на финансите

Управляващ орган: Комитет за управление, наблюдение и контрол по Инструмент Шенген, който включва представители на МВР, МФ и МВнР.

Състояние към 1 май 2008 г.:

В рамките на периода до м. май 2008 г. официално беше одобрена Националната индикативна програма 2007-2009 г. и Годишната индикативна програма за 2007 г. от Европейската комисия и Министерски съвет, като това е основата за реалното стартиране на изпълнението на Инструмента в България. Подготовката на тръжни процедури стартира още през септември 2007 г., но те бяха прекратени поради неуспешни процедури за избор на независими оценители и неизяснени въпроси относно режима на ДДС по Инструмент Шенген. В периода до м. май 2008 г. бяха сключени два договора за наемане на независими експерти на обща стойност 7 996 евро. Провеждаха се редовни заседания на Комитета за управление, наблюдение и контрол по Инструмент Шенген, с цел извършване на необходимата подготвителна работа за успешното стартиране на Инструмента - приемане на графици за договаряне, детайлни правила за изпълнение и др.

Напредък след 1 май 2008 г.:

Изготвена е Годишна индикативна програма за 2008 г., която е процедирана към ЕК на 03.06.2008 г. Изготвен е и междинен отчет относно изпълнението на Инструмент Шенген, който е процедиран към ЕК на 02.07.2008 г.

В периода 26-27.05.2008 г. беше проведена мониторингова мисия на ЕК, като в представения доклад от мисията се дава цялостна положителна оценка на изградената система за управление на Инструмент Шенген, но се посочват известни слабости, свързани с административния капацитет на основните структурни звена, ангажирани с управлението на Инструмент Шенген. Препоръките от проведената мониторингова мисия вече се изпълняват, като съставът на дирекция „ЦЗФД“ е увеличен с 13 щатни бройки, на дирекция „Национален фонд“ с 35 щатни бройки, а на дирекция „Одит на средствата от ЕС“ с 10 щатни бройки, като част от тях ще бъдат определени за служители, директно ангажирани с Инструмент Шенген.

Към настоящия момент са договорени 5 договори на обща стойност 17 745 евро за наемане на независими експерти по Инструмент Шенген. Очаква се сключване на договор за доставка на МПС (автомобили с повишена проходимост, автомобили с нормална проходимост и доставка на автобуси) на индикативна стойност 6,580 млн. евро, като процедурата е обжалвана в Комисията за защита на конкуренцията. Обявена е тръжна процедура за оборудване за ГКПП на стойност 1,744 млн. евро с краен срок за подаване на оферти 08.09.2008 г. Подготвят се тръжни досиета за Изграждане на интегрирана система „синя граница“ – на индикативна стойност 20 млн. евро, Изграждане на интегрирана система за Българо - Турската граница на индикативна стойност 12

млн. евро, Техническо оборудване за МВР на стойност 0,100 млн. евро и Доставка на кораби (един 200-тонен кораб, два 60-тонни кораба, два 20-тонни кораба и шест малки лодки за р. Дунав) на обща стойност 27 млн. евро.

Планирани дейности до края на 2008 г.

- Сключване на всички договори по Годишната индикативна програма за 2007 г. на обща стойност 67,674 млн. евро (7 договора). Стартиране на изпълнението на договорите по Инструмент Шенген;
- Одобряване на график за тръжните процедури по Годишната индикативна програма за 2008 г. на стойност 63,069 млн. евро, подготовка на тръжна документация и стартиране на тръжните процедури;
- Ежемесечен мониторинг на напредъка по Инструмент Шенген в рамките на провеждани месечни срещи за отчитане на напредъка по Програма ФАР и ПФИ.

Планирани действия до м. юни 2009 г.

- Подготовка и процедиране към ЕК на Годишната индикативна програма за 2009 г.;
- Изготвяне на междинен отчет за изпълнението по Инструмент Шенген;
- Приключване на тръжните процедури по Годишната индикативна програма за 2008 г. и стартиране на изпълнението на проектите;
- Стартиране на тръжните процедури по Годишната индикативна програма за 2009 г.

ФОНД "ВЪРЩАНЕ"

Предмет: финансиране на дейности по връщане на нелегално пребиващи граждани на трети страни в ЕС

Общ бюджет: 5, 258 млн. евро

Програмен период: 2008-2013 г.

Бенефициенти: структури на МВР с пряко отношение към механизма за връщане на чужди граждани (Дирекция "Миграция" и Главна дирекция "Гранична полиция"), както и НПО, свързани с доброволното връщане на чужденци, например Върховния Комисариат по Бежанците към ООН (ВКБООН), Международната организация по миграция (МОМ) и др.

Управляващ орган: Министерство на вътрешните работи (системата за управление и контрол на фонда все още не е разработена)

Състояние към 1 май 2008 г.:

С протоколно решение (Протокол № 2) от заседание на Министерския съвет от 17.01.2008г., министърът на вътрешните работи е определен за координатор по участието на Република България в Европейския фонд за връщане за периода 2008 - 2013 г.

Напредък след 1 май 2008 г.:

Планирани дейности по фонда до края на 2008 г.:

- изготвяне на многогодишна програма и представянето ѝ за одобрение от ЕК;
- разработване на системата за управление и контрол на фонда.

Планирани действия до м. юни 2009 г.:

Разработване на годишна програма за 2009 г.

ФОНД "ВЪНШНИ ГРАНИЦИ"

Предмет: укрепване на външните граници на ЕС

Общ бюджет: 46.729 млн. евро

Програмен период: 2010-2013 г.

Бенефициенти: структури на МВР, които изпълняват задачи свързани с контрола и наблюдението на външните граници на ЕС (основно Главна дирекция "Гранична полиция"), както и структури на МВНР - консулски служби в държави извън ЕС.

Управляващ орган: МВР

Състояние към 1 май 2008 г.:

С протоколно решение (Протокол № 2) от заседание на Министерския съвет от 17.01.2008г., министърът на вътрешните работи е определен за координатор по участието на Република България във Фонда за външни граници за периода 2007 - 2013 г.

Напредък след 1 май 2008 г.:

Планирани дейности по фонда до края на 2008 г.:

Изграждане на системата за управление и контрол на фонда.

Планирани действия до м. юни 2009 г.:

Изготвяне на многогодишната програма и представянето ѝ в ЕК

ЕВРОПЕЙСКИ ИНТЕГРАЦИОНЕН ФОНД

Предмет: Интегриране на легално пребиваващите имигранти в България

Общ бюджет: 3.723 млн. евро

Програмен период: 2007-2013 г.

Бенефициенти: институции с компетенции по интеграция, социални партньори, НПО, обучаващи/образователни организации и др.

Управляващ орган: дирекция „Свободно движение на хора, миграция и интеграция“, МТСП

Състояние на фонда към 1 май 2008 г.:

Разработени са проекти на Многогодишна програма 2007-2013 г. и на Годишна програма 2007 и Годишна програма 2008 г., както и описанието на системата за управление и контрол на ЕИФ.

Напредък по изпълнението на фонда след 1 май 2008 г.:

• Подготвя се рубрика на интернет-страницата на МТСП с цел популяризиране на дейността по ЕИФ.

Планирани дейности по фонда до края на 2008 г.:

• Представяне на проектите на Многогодишна програма 2007-2013 г. и на Годишна програма 2007 и Годишна програма 2008 г. в Европейската комисия от МТСП - до средата на м.август;

• Разработване на проект на Вътрешни правила за работата по фонда - до средата на м. септември;

• Действаща рубрика по ЕИФ на интернет-страницата на МТСП - края на м. септември;

• Укрепен административен капацитет на органите по фонда - м. октомври;

• Идентифициране на други държави-членки - за съвместни дейности по ЕИФ и реализирани срещи за общо лобиране, обмен на опит и очертаване на конкретно бъдещо сътрудничество - м.ноември;

- Финализирано общо проучване за легално пребиваващите в страната чужденци и набелязване конкретни мерки за ефективното им интегриране с цел стартиране на реалните дейности, заложи в програмите по ЕИФ – началото на декември;

- Основен преглед на съществуващото законодателство в тази област с цел неговото усъвършенстване – края на декември.

Планирани действия до м. юни 2009 г.:

Българската общественост – запозната с целите и приоритетите по ЕИФ. Реална дейност съгласно одобрени от ЕК Годишни програми за 2007 и 2008 г., усвоени средства над 50% от общия бюджет за 2007 и 2008 г., представена Годишна програма за 2009 г. за одобрение от ЕК.

ЕВРОПЕЙСКИ БЕЖАНСКИ ФОНД

Предмет: Финансиране на мерки, свързани с подобряване на условията за прием и настаняване на търсещи закрила.

Общ бюджет: 4.689 млн. евро (общо за ЕБФ II и ЕБФ III)

Програмен период: 2007-2013 г.

Бенефициенти: Държавна агенция за бежанците, неправителствени организации, федерални, национални, областни или местни власти, други организации с нестопанска цел, правни кантори в областта на частното или публично право, или международни организации.

Управляващ орган: Държавна агенция за бежанците

Състояние на фонда към 1 май 2008 г.:

Проектите на Многогодишната национална програма 2008-2013 г., Годишната програма за 2008 г. и системите за управление и контрол по ЕБФ-III са разработени и изпратени на ЕК

Напредък по изпълнението на фонда след 1 май 2008 г.:

- Проектите на Многогодишната национална програма 2008-2013 г. и Годишната програма за 2008 г. са преработени с цел отразяване на получените коментари от ЕК и са повторно изпратени на Комисията през м. юли.

- Системата за управление и контрол се преработва в съответствие с исканата от Одитната служба на Комисията допълнителна информация относно процедурите на Сертифициращия и Одитиращия орган, и поисканите допълнителни разяснения, свързани с Отговорната институция.

- Стартирани са тръжни процедури по ЕБФ II.

Планирани дейности по фонда до края на 2008 г.:

Учредяване на независим Комитет за наблюдение, съставен от представители на правителствени институции и организации на гражданското общество, който да наблюдава напредъка по изпълнение на проектите.

Планирани действия до м. юни 2009 г.:

Стартиране на тръжни процедури по ЕБФ III.